

Türkiye - Fransa Cümhuriyetleri beyninde münakit seyyar ticaret memurları mukavelenamesinin tasdikına dair kanun

(Resmî Gazete ile neşir ve ilâm: 6 haziran 1928 - Sayı : 906)

No.
1309

BİRİNCİ MADDE — Türkiye ve Fransa Cümhuriyetleri salâhiyettar murahhasları arasında Ankara da 1 teşrinisanı 1927 tarihinde imza edilmiş bulunan seyyar ticaret memurları mukavelenamesi kabul ve tasdik edilmiştir.

İKİNCİ MADDE — İşbu kanunun icrayı ahkâmına İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

24 mayıs 1928

**SEYYAR TİCARET MEMURLARI HAKKINDA TÜRKİYE İLE FRANSA ARASINDA MÜN-
AKİT MUKAVELENAME**

Bir taraftan

Türkiye Cümhuriyeti Reisi Hazretleri

Diğer taraftan

Fransa Cümhuriyeti Reisi Hazretleri

Ticaret memurlarının vazifelerini teshil ederek münasebatı ticariyelerini inkişaf ettirmek ve emtiaî ticariye mübadelâtını tezyit etmek arzusile mütehassis oldukları halde bir mukavele aktine karar vermişler ve bu maksatla kendi murahhasları olmak üzere:

Türkiye Cümhuriyeti Reisi Hazretleri

Türkiye Hariciye vekili Tevfik Rüştü Beyefendi yi

Ve Fransa Cümhuriyeti Reisi Hazretleri

Türkiyede Fransız fevkalâde murahhas ve sefiri kebirü Müsyü Deşner'i tayin etmişler;

Ve müşarileyhima usulüne muvafık bulunan salâhiyetnamelerini yekdiğerine tebliğ ettikten sonra atideki ahkâmı kararlaştırmışlardır:

Birinci madde

Tarafeyni âkideynden birine menşup olup kendi memleketlerindeki salâhiyettar makamat tarafından muta bir salâhiyet varakasını ibraz ederek, orada ticaret ve sanatlarını icraya mezum bulduklarını ve kavanin ile muayyen teşkâlîf ve rüsumu tesviye ettiklerini isbat edilecek olan tacirler, fabrikacılar v esair sanat erbabı, gerek bizzat ve gerek kendi hizmetlerinde bulunan seyyar memurlar vasıtasile diğer taraf ülkesindeki tacirler veya müstahsiller nezdinde veyahut umumî satış mahallerinde mübayaatta bulunmak hakkını haiz olacaklardır. Bunlar, arz ettikleri mevada mütevafık emtiayı kendi ticaret veya sanatlarında kullanan tacirlerden veya sair eşhastan siparişler dahi alabileceklerdir. Kezâhk beraberlerinde numuneler veya modeller nakledebilecekler veya bunları kendilerine irsal ettirebileceklerdir. Bu fıkrada tadat edilen efal için bir gûna rüsum veya aidatı mahsusaya tabi tutulmıyacaklardır.

Muayyen bir metam örneği olan kâffeî mevat, bir eihetten mevadı mezkûre tekrar ihraç esnasında alelusül ayniyetlerinin tesbit kılınmasına salih bulunmak ve diğcr eihetten böylece ithal edilmiş olan mevat, heyeti mecmuaları itibarile mutad nümune mahiyetini zayı etmiş olacak derecede kemiyet ve kıymet irae eylemekten ibaret iki kaydi ihtirazi altında, nümune veya model addedilirler.

Salâhiyet varakası «A» lâhikasındaki örneğe mavafık surette tanzim edilmiş olacaktır. Tarafeyni âkideyn, bu varakaları itaya memur olan makamatı ve kezâlik seyyar ticaret memurlarının ticaretlerini icra ederken tebaiyete mecbur oldukları ahkâmı mütekabilen yekdiğerine bildireceklerdir. Maahaza şurası mukarrerdirki: seyyar ticaret memurları yetlerindeki varakada muharrer olanlardan başka ticaret veya erbabı sanat hesabına bir bey'a müteallik akitlerde bulunmak hakkını haiz olmayacaklardır.

İthalî memnu emtia müstesna olmak üzere, bir gümrük resmine veya sair her hanğı bir resme tabi olan ve nümune veya model olarak ithal edilen eşya, tekrar ihraç olunmak kaydile, tarafeynce mevadı atiyede muayyen şerait dairesinde, ithal ve ihraç resminden muvakkaten muaf olarak kabul edilecektir:

A - Bu seyyar memurlar, gümrük idaresine beyannamelerini verirken, ihraç memleketi memurini rüsumiyesi tarafından musaddak ve beraberlerinde ithal ettikleri nümuneleri veya modelleri müfredatı ile mübeyyin bulunan tarifatlđ bir listeyi üç suretile birlikte tevdi edeceklerdir. Eğer tarifatlđ listeyi hamil bulunmıyorlarsa beyannamelerini verirken, nümune veya modelleri müfredatı ile irae eden yeni bir listeyi üç nüsha olarak ita edeceklerdir. İthal memleketinin memurini rüsumiyesi listenin lisani mahallî üzere yapılmış tercümesini talep edebileceklerdir.

B - Nümuneler veya modellerin tekrar ihraçları esnasında ayniyetlerinin tesbit edilebilmesi için, bunlar ihraç memleketinde nevi ve şekillerine göre damgalanmış yahut balmumu veya kurşunla mühürlenmiş bulunacaktır.

Her iki taraf memurini rüsumiyesi nümuneler üzerine vazedilmiş olan işaretlerin tahkik, sıhhatını temin için bu damga ve mühürlerin modellerini resmen yekdiğerine göndereceklerdir.

İşaret vaz'ı gayri kabil veya mahaziri daî olduğı taktirde fotoğrafler, resimler veya tarifatlđ tamme ve mufassala ile ayniyetin tesbiti caizdir. Bununla beraber, ithal memleketinin memurini rüsumiyesi, bu nümunelerin tekrar ihraç esnasında ayniyetlerini temin için lâbüv göreceklcri bütün ahvalde bunları işaretatı munzamma ile tehhiz edebileceklerdir. tamgalama ve kurşunlama masarifi hususunda tarafeyni âkideynden her biri bu bapta kendi mevzuatı kanuniyesinde serbestii tamamını muhafaza eder.

Bundan gayri ahvalde, gümrük muayenesi, sadece nümunelerin ayniyetinin tesbitinden ve icabında talep edilecek tekâlif ve rüsum miktarının tayininden ibaret olacaktır.

Nümune veya modeller ihraç memleketinde vazedilmiş işaretleri hamil bulunmazsa ithal memleketinin memurini rüsumiyesi yeni işaretler vazedeceklerdir.

S - İthalâtçı tarafından gümrük idaresine tarifatlđ listenin veya nümunelere ait beyannamenin tevdiinden sonra gümrük muayenesine mübaşeret edilecek ve nümunelere ait olan liste veya beyanname ile bunlara mevzu işaretler usulüne muvafık ise, bu nümunelerin her birinin gümrük resmi ve eğer mahal varsa - istihlak rüsumu tesbit olunacak ve bu tekâlif ve rüsumun miktarı balığı, ya nakten veyahut ithal memleketinin salâhiyettar makamatı tarafından kâfi görülen teminat suretinde depozito edilecektir. Teminata mütedair ahkâmı, âkit hükümetler bir sureti umumiyede tanzim edeceklerdir.

Vezin vesaire ücretleri katı surette tesviye olunacak ve memurini rüsumiye tarafından alelusül tasdik edilen tarifatlđ liste veya beyanname nüshalarından biri ithalâtçıya iade edilecektir.

Maahaza ithalâtçı nümunelerden her birinin rüsumunu tarifinin mevadı müteallikası mucibince hesap ettirip depozito edecek yerde, nümunelerin mecmuu için bu rüsumu tarifede en yüksek resme tabi nümune üzerinden tesviye eylemek hakkını haiz olacaktır. Memurini rüsumiye bu teklife muvafakat etmekle mükellef bulunacaklardır.

D - Bu suretle ithal edilmiş olan nümuneler veya modeller bir senelik bir mühlet zarfında gerek ithal edildikleri gümrükten, gerek diğcr bir gümrükten veya ihraç memleketine iade veya

her haiği bir memlekete tekrar ihraç edileceklerdir Bir senelik mühlet, icabında, ithal memleketinin rüsumat idaresi tarafından temdit olunabilir.

E - Tarifatlı liste veya beyanname ile tekrar ihraç edilecek nümuneler veya modeller, alâkadarlar tarafından gümrük idaresine ibraz olunacak ve idarei mezkûre, badelmuayene derhal hini ithalde mevdu rüsumun tamamen iadesi veya bu rüsumun tesviyesini müemmin kefaletin feshi muamelesini ifa edecektir.

Bu iade veya feshi kefalet muamelesi ancak tekrar ihraç edilen nümune veya modeller için ifa kılınacaktır.

«D» Fıkrasında mezkûr mühletin hitamından sonra tekrar ihraç edilmemiş veya mahallinde satılmış olan nümune veya modellerin emaneten tutulan gümrük rusumu, rüsumat idaresine irat kaydolunacak veya bu rüsum kefillerden istifa kılınacaktır.

F - Hini ithalde mevdu rüsumun ret ve iadesi veya kefaletin feshi, hudutlardaki bilûmum gümrük idareleri veya dahili memlekette kâin olup bu hususta salâhiyeti muktaziyeyi haiz bulunan gümrük idarelerince ifa edilebilecektir.

Tarafeyni âkideyn, salâhiyeti mezkûreyi haiz olan idarelerin listelerini yekdiğerine tebliğ edeceklerdir.

Bu mukavelename ahkâmı hakkında her hangi bir üçüncü devletle müsavat üzere muamele görmek esası, zaten müteakabil surette mahfuz kalmaktadır.

Bu maddenin ahkâmı ayak satıcılığına ve ahat nezdinde sipariş taharrisine kabili tatbik olmayacaktır.

İkinci madde

Tarafeyni âkideynden birinin, ticaretlerini icra zmnında panayırlara veya pazarlara giden tebaası, diğlerinin ülkesinde, tabiiyetinde buldukları memleket makamâtı resmiyesi tarafından «B» lâhikasındaki nümuneye muvafık olarak ita edilmiş bir hüviyet varakasını ibraz edebildikleri takdirde, tebaai mahalliyeden daha az müsait bir surette muamele görmeyeceklerdir.

Birinci fıkranın ahkâmı ne seyyar erbabı sanata, ne ayak satıcılığına, ne de sanat veya ticaret icra etmiyen eşhas nezdinde sipariş almağa kabili tatbik olmadığından, tarafeyni âkideynden her biri bu hususta kendi mevzuatı kanuniyesi noktasından serbestii tamını muhafaza eder.

Üçüncü madde

Bu mukavelename tasdik edilecek ve tasdiknameler mümkün olduğu kadar süratle Ankarada teati kılınacaktır.

Bu mukavelename tasdiknamelerin teatisi tarihinden bir ay sonra mevkii meriyete girecek ve bir buçuk sene müddeti haiz olacaktır. Bu tarihten itibaren tarafeyni âkideynden biri tarafından fesholunmadığı müddetçe meri kalacaktır. Bu fesih ancak altı aylık bir mühletin hitamından sonra hükmünü icra edebilecektir.

* Tasdikan lilmakal, murahhaslar bu mukavelenameyi imza ve tahtim etmişlerdir.

Bu mukavelename iki nüsha olarak 1 teşrinisani 1927 tarihinde Ankarada tanzim edilmiştir.

Deşner

Tevfik Rüştü

[A] Lâhikası

Devletin ismi varakayı ita eden makam

Seyyar ticret memurlarına mahsus salahiyet varakası « ita tarihinden itibaren on iki ay müddetle muteberdir. »

Hangi memleketler için muteber olduğu .

Varaka numarası

şehrinin sokağında şhrinde mütevellit ve
Efendinin numaralı hanede mukim
Unvanı ticarisi altında işleyen şhrinde

1 — Fabrika - veya ticarethane - sinin - lerinin - sahibi veya - namına ifayı muameleye salahiyettar seyyar ticaret memuru - olduğu ve mumaileyhın salifüzzikir fabrika - ticarethane - ler - için balâda muharrer memleketlerde siparişler almak veyahut mübayaat icra eylemek salahiyetini haiz bulunduğu ve mezkûr ticarethane - fabrikamn - lerin memleketinde icrayı ticaret - sanat , etmiye mezun olup bubaptaki tekâlifi kanuniyeyi tesviye etmekte olduğu - oldukları - tasdik kılındı.

şhrin ismi - fi

192

ticarethanenin - lerin - sahibinin imzası

Varaka hamilinin imzası

Varaka hâmilini eşkâli

Yaş
Boy
Saç
Alameti farikai sabite

«1» İşbu noktalara ticarethane veya fabrikaların neler sattığı veya neler imal ettiği yazılacaktır.

[B] Lâhikası

Panayır ve pazarları ziyaret edenlere mahsus salâhiyet varakası

İşbu varakamın hamili olup da ki - Türk tebeası
için Fransada ki -Fransa tebeası için: Türkiyede ki panayır ve pazarları ziyaret etmek arzusunda
bulunan Efendinin meşherinde
ikamet eylediği ve ticaret veya sanatının icrası için tekâlif ve rüsumu kanuniyeyi tesviye ile
mükellef olduğu tasdik kılındı.

İşbu varaka ... aylık bir müddet için muteberdir.

« Varakamın ita kılındığı mahal ve tarih ile ita eden makamın imza ve mührü »

Cümhuriyet Riyasetine tebliği : 23 - 5 - 1928 tarih ve 1/209 numaralı tezkere ile
*Berayı neşir ve ilân kanununun Başvekâlete tebliğ edil-
diğini müş'ir Cümhuriyet Riyasetinden mevrut tez-
kerenin tarih ve numarası* : 24 - 5 - 1928 ve 4/284
Müzakeratı ihtiva eden zabıt ceridelerinin cilt ve Cilt Sayfa
sayfası : 3 389
4 182,289,290,298:300
*İşbu kanununun alâkadar olduğu diğer kanunların
numarası* :